

1. Загальна інформація про дисципліну:

Назва дисципліни	ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ
Викладач	Склярів Руслан Анатолійович
Профайл викладача	https://library.tntu.edu.ua/personaliji/a/s/skljarov-ruslan-anatolijovych/
Контактний тел.	Комутатор (0352) 51-97-00, внутрішній 4000 (із зовнішніх телефонів через комутатор, тоді в режимі тонального набору набрати внутрішній номер), 380977966251
E-mail:	Sklayrov_R_A@ukr.net
Сторінка дисципліни в A-Tutor	https://dl.tntu.edu.ua , ID 4551
Консультації	Згідно графіку консультацій у першому семестрі

2. Коротка анотація до дисципліни

Навчальна дисципліна «Інтелектуальна власність» належить до обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки освітньої програми «Системний аналіз» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Галузь знань 12 «Інформаційні технології», спеціальності 124 «Системний аналіз». Викладається у 3 семестрі (другий курс) обсягом 4 кредити ECTS. Формою підсумковою контролю є залік.

3. Мета та завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність» є засвоєння студентами необхідних теоретичних знань в сфері інтелектуальної діяльності та ознайомлення їх з особливостями винахідницької та патентно-ліцензійної роботи стосовно об'єктів промислової власності та авторського права і суміжних прав, а також практичного використання здобутих знань для отримання правової охорони на розроблені об'єкти інтелектуальної власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, засоби комерціалізації, програмні продукти, об'єкти авторського права та суміжних прав).

Завданням дисципліни є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок з охорони об'єктів інтелектуальної власності.

4. Формат дисципліни:

Дисципліна передбачає проведення лекційних, практичних занять та консультацій. Для кращого розуміння та засвоєння викладеного матеріалу дисципліна має супровід у вигляді електронного навчального курсу в системі A-Tutor (<https://dl.tntu.edu.ua>). Електронний навчальний курс має лекційний матеріал, практичні роботи, питання підсумкового контролю та систему оцінювання.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- ✓ загальні поняття про існуючу систему інтелектуальної власності;
- ✓ особливості міжнародного співробітництва у галузі інтелектуальної власності;
- ✓ особливості організації системи промислової власності в винахідницькій та патентно-ліцензійній діяльності, а також системи патентної інформації;
- ✓ особливості авторського права та суміжних прав;
- ✓ особливості захисту об'єктів інтелектуальної власності в галузі ІТ-технологій;

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- ✓ застосовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпеченні правової охорони науково-технічної документації та товарної продукції;
- ✓ провести патентні дослідження в певній галузі техніки та оформити заявку на патент або корисну модель, програмний продукт, знак для товарів та послуг;

- ✓ використовувати патентну інформацію та документацію при проведенні науково-дослідних, проектно-конструкторських, проектно-технологічних розробок з метою створення конкурентоздатної продукції.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **загальних компетентностей (ЗК) та спеціальних (фахових) компетентностей (СК)** згідно освітньої програми.

Загальні:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові):

СК9. Здатність здійснювати захист прав інтелектуальної власності, комерціалізацію результатів досліджень та інновацій.

СК10. Здатність до самоосвіти та професійного розвитку.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у студента таких **програмних результатів навчання (ПР)** згідно освітньої програми:

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері системного аналізу та інформаційних технологій і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.

РН.10 Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН.11 Вільно презентувати та обговорювати усно і письмово результати досліджень та інновацій, інші питання професійної діяльності державною та англійською мовами.

6. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні заняття	20
самостійна робота	80
Всього за дисципліну	120

7. Ознаки дисципліни:

Рік викладання	Семестр	Курс	Спеціальність	Нормативна/вибіркова
2022	3	2	124 «Системний аналіз»	Обов'язкова

8. Пререквізити

Студенти повинні володіти базовими знаннями з інтелектуального аналізу даних, теорії прийняття рішень.

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

Для успішного засвоєння курсу студентів необхідний доступ до мережі Internet, та повнотекстових баз даних розміщених на сайті Укрпатенту <https://sis.ukrpatent.org/uk/search/simple/> , а також баз даних, що знаходяться на сайті Всесвітньої організації інтелектуальної власності <https://www.wipo.int/reference/en/> та інформаційно-пошукової системи Espacenet https://worldwide.espacenet.com/?locale=en_EP .

10. Політика дисципліни

Усі процедури навчального процесу під час викладання дисципліни відповідають положенню про академічну доброчесність учасників освітнього процесу та недопущення академічного плагіату в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя.

11. Схема дисципліни

Теми теоретичного матеріалу

№1. Основні поняття стосовно інтелектуальної власності. Основні об'єкти інтелектуальної власності.

№2. Становлення і розвиток інтелектуальної власності. Управління інтелектуальною діяльністю в Україні, його законодавча та нормативна база.

№3. Винахід та корисна модель як об'єкти промислової власності. Особливості оформлення заявки на винахід та корисну модель.

№4. Промисловий зразок як об'єкт інтелектуальної власності.

№5. Особливості захисту засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

№6. Охорона прав на раціоналізаторські пропозиції та науково-технічну інформацію. Об'єкти захисту від недобросовісної конкуренції. Припинення правової охорони об'єктів промислової власності.

№7. Авторське право та суміжні права

№8. Особливості правової охорони в області інформаційних технологій.

№9. Правовий режим доменних імен та їх місце в системі об'єктів права інтелектуальної власності.

№10. Ліцензійні та авторські договори, їх загальна характеристика. Договори у сфері науково-технічної діяльності.

Теми практичних занять

№1 Основні міжнародні договори в області інтелектуальної власності

№2 Види класифікацій. Міжнародні класифікації стосовно об'єктів промислової власності. Патентні дослідження та порядок їх проведення. Приклад патентних досліджень.

№3 Пошук знаків для товарів і послуг (торговельних марок) з написанням рубрик відповідно МКТП по бюлетенях «Промислова власність» та за пошуковими системами та базами даних Укрпатенту. Оформлення учбової заявки на торгівельну марку.

№4 Визначення структур рубрик МПК та робота з пошуковими системами та базами даних.

№5 Пошук промислових зразків з написанням рубрик відповідно МКПЗ.

№6 Особливості оформлення учбової заявки на промисловий зразок.

№7 Особливості оформлення заявки на реєстрацію авторського права. Оформлення учбової заявки на твір.

№8 Оформлення заявки на отримання свідоцтва з авторського права на програмний продукт

№9 Оформлення ліцензійного договору на об'єкт промислової власності

№10 Оформлення ліцензійного договору на об'єкт авторського права

Види самостійної роботи

1. Опрацювання лекційного матеріалу лекцій
2. Підготовка до захисту практичних робіт
3. Підготовка до модульних тестів
4. Підготовка до здачі заліку

12. Система оцінювання та вимоги

Форма підсумкового семестрового контролю – залік.

Підсумкова семестрова оцінка складається з суми балів, отриманих студентом при проведенні проміжних (модульних) контролів рівня засвоєння теоретичних знань (за перший та другий модулі), отриманих балів за практичні роботи.

Захист звіту з практичної роботи оцінюється відповідною кількістю балів, поданою в таблиці.

Після проходження теоретичного матеріалу проводиться перевірка якості його засвоєння у вигляді тестування в рамках проміжного (модульного) контролю. Контроль здійснюється засобами електронного навчального курсу (ЕНК) на сервері дистанційного навчання.

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота				
Теор. курс (тестування)	Практична робота		Теор. курс (тестування)	Практична робота			
20	17		15	23		25	100
№ теми	Види робіт	Бал	№ теми	Види робіт	Бал	За кожних три бали семестрової оцінки студент отримує 1 бал підсумкової	
№ лекції			№ лекції				
Тема 1	ПР №1	3	Тема 6	ПР №6	4		
Тема 2	ПР №2	3	Тема 7	ПР №7	5		
Тема 3	ПР №3	5	Тема 8	ПР №8	10		
Тема 4	ПР №4	3	Тема 9	ПР №9	2		
Тема 5	ПР №5	3	Тема 10	ПР №10	2		

До підсумкового семестрового контролю (заліку) допускаються студенти, які протягом семестру виконали всі види навчальної роботи, успішно пройшли проміжні (модульні) контролю і набрали не менше 45 балів семестрової бальної оцінки та за умови отримання не менше 60% (15) балів за результатами кожного проміжного (модульного) контролю рівня знань.

Підсумкова оцінка записується за 100-бальною шкалою із подальшим переведенням її у шкалу Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) відповідно А, В, С, D, E, F, FX при цьому чотирибальна шкала оцінок (з записом семестрової оцінки «відмінно» - А, «добре» - В,С, «задовільно» - D, E, «незадовільно» - F, FX).

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний курс «Інтелектуальна власність» в системі електронного навчання Atutor (ID: 4551, лектор – Скляр Р.А.), який містить:

- актуальний календарний план проходження дисципліни;
- терміни захистів практичних робіт та систему оцінювання;
- терміни проходження тренувальних та підсумкових тестів;
- інструкції до виконання практичних робіт з розробленими завданнями на кожного студента та схему оцінювання;
- усі актуальні оголошення, опитування, рекомендації, тощо.

14. Рекомендована література

1. Методичні вказівки до виконання практичної роботи з курсу «Інтелектуальна власність» Основні міжнародні договори в області інтелектуальної власності. Скляр Р. А., Шанайда В. В., Гагалюк А.В., Тернопіль, ТНТУ, 2021.- 44 с.
2. Методичні вказівки до практичної роботи з курсу «Інтелектуальна власність»: «Патентні дослідження: порядок їх проведення». Скляр Р. А., Шанайда В. В., Тернопіль, ТНТУ, 2009.- 10 с.
3. Методичні вказівки до виконання практичної роботи з курсу «Інтелектуальна власність» Пошук знаків для товарів і послуг (торговельних марок) з написанням рубрик відповідно МКТП по бюлетенях «Промислова власність» та за пошуковими системами та базами даних Укрпатенту. Оформлення учбової заявки на торгівельну марку. Скляр Р. А., Шанайда В. В., Тернопіль, ТНТУ, 2022.- 44 с.
4. Методичні вказівки до виконання практичної роботи з курсу «Інтелектуальна власність» Визначення структур рубрик МПК та робота з пошуковими системами та базами даних. Скляр Р. А., Шанайда В. В., Тернопіль, ТНТУ, 2022.- 44 с.
5. Методичні вказівки до виконання практичної роботи з курсу «Інтелектуальна власність». Пошук промислових зразків з написанням рубрик відповідно МКПЗ. Оформлення навчальної заявки на промисловий зразок. Частина 1. Скляр Р. А., Крупа В. В., Гагалюк А. В., Тернопіль, ТНТУ, 2017.- 23с.
6. Методичні вказівки до виконання практичної роботи з курсу «Інтелектуальна власність». Пошук промислових зразків з написанням рубрик відповідно МКПЗ. Оформлення навчальної заявки на промисловий зразок. Частина 2. Скляр Р. А., Крупа В. В., Шанайда В. В., Тернопіль : ТНТУ, 2017. - 18 с.
7. Методичні вказівки до виконання практичної роботи з курсу «Інтелектуальна власність». Особливості оформлення заявки на реєстрацію авторського права. Оформлення учбової заявки на твір. Скляр Р. А., Гагалюк А. В., Ярема І. Т. Тернопіль : ТНТУ, 2022. - 18 с.

8. Методичні вказівки до виконання практичної роботи з курсу «Інтелектуальна власність». Оформлення заявки на отримання свідоцтва з авторського права на програмний продукт. Склярів Р. А., Шанайда В. В., Ярема І. Т. Тернопіль : ТНТУ, 2022. - 18 с.
9. Методичні вказівки до виконання практичної роботи з курсу «Інтелектуальна власність». *Оформлення ліцензійного договору на об'єкт промислової власності*. Склярів Р. А., Гагалюк А. В., Ярема І. Т. Тернопіль : ТНТУ, 2022. - 18 с.
10. Методичні вказівки до виконання практичної роботи з курсу «Інтелектуальна власність». *Оформлення ліцензійного договору на об'єкт авторського права*. Склярів Р. А., Гагалюк А. В., Ярема І. Т. Тернопіль : ТНТУ, 2022. - 18 с.

Базова

1. Право інтелектуальної власності. Академічний курс. За ред. О. А. Підпригори .- К.: Концерн «Видавничий дім «Ін Юре», 2004.- 672 с.
2. Кузнецов Ю. М. Патентознавство та авторське право: Підручник.- К.: Кондор, 2005.- 428 с.
3. Кузнецов Ю. М. Основи патентознавства та авторського права: Навч. посібник.- К.: ТОВ «ЗМОК» - ПП «Гнозис», 2001.- 206 с.
4. Підпригора О. А., Підпригора О. О. Право інтелектуальної власності України: Навч. посібник для студентів юрид. вузів і фак. ун-тів. - К.: Юрінком Інтер, 1998.-336 с.
5. Інтелектуальна власність в інформаційних технологіях/ Н. В. Назаренко.-Кривий Ріг: Діоніс, 2014.-170 с.
6. Склярів Р. А., Луців І. В., Шанайда В. В. Інтелектуальна власність. Частина 1. Система охорони інтелектуальної власності [Посібник] / – Тернопіль: Видавництво ТНТУ, 2015. – 112 с.

Допоміжна

1. Практикум з дисципліни "ПАТЕНТОЗНАВСТВО ТА АВТОРСЬКЕ ПРАВО" для студентів та аспірантів технічних спеціальностей та спеціальності «Інтелектуальна власність». Навчальне електронне видання. [Електронний ресурс] / НТУУ "КПІ"/ А.С. Ромашко, О.М. Кравець, О.В. Литвин. - К.: НТУУ "КПІ", 2013. - 173 с.
2. Цибульов П. М., Чеботарьов В. П. Популярно про інтелектуальну власність: Абетка / За заг. ред. к.е.н. М. В. Паладія. - К.: ТОВ «Альфа-ПІК», 2004. - 56 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <https://dl.tntu.edu.ua/bounce.php?course=4551> - Дистанційний навчальний курс «Інтелектуальна власність» ID: 4551.
2. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3687-12> - Закон України Про охорону прав на винаходи і корисні моделі
3. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80> - Закон України Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем
4. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3688-12> - Закон України Про охорону прав на промислові зразки
5. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> - Закон України Про авторське право і суміжні права
6. <https://www.wipo.int/portal/ru/index.html> - Сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності
7. <https://ukrpatent.org/uk> - Сайт Державного підприємства "Український інститут інтелектуальної власності"
8. <https://me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=bb27fb37-4305-4686-9ea0-995d1c10f028&tag=DerzhavnaSluzhbaIntelektualnoiVlasnosti> – Сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (департамент Державної служби інтелектуальної власності)
<https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=f282e17e-9c14-4b88-9450-8f7cc12c158e&title=ZakonodavstvoVSferiIntelektualnoiVlasnosti> – законодавство у сфері інтелектуальної власності
9. <https://www.epo.org/> - Сайт Європейського патентного відомства
10. <https://ru.espacenet.com/> - Espacenet – система пошуку патентної інформації
11. <https://patentscope.wipo.int/search/en/search.jsf> - Патентоскоп - система пошуку патентної інформації на сайті Всесвітньої організації інтелектуальної власності